

Z á z n a m

z jednání územních partnerů na zámku ve Žďáru nad Sázavou 21. září 2020

Přítomni:

Územní partneři:

SPOV ČR: Ing. Veronika Vrecionová (předsedkyně), Ing. arch. Jan Florian (místopředseda)

Asociace krajů: Mgr. Miroslav Janovský (vedoucí odboru rozvoje Pardubického kraje)

SMO ČR: Mgr. Pavlína Toporská (Kancelář SMO ČR, Sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů), Ing. Petr Osvald (předseda pracovní skupiny SMO ČR pro kohezní politiku), Ing. Erich Beneš (ředitel Útvaru koordinace evropských projektů města Plzeň); Ing. Filip Hoffman (Odbor rozvoje a strategie města Pardubice, vedoucí oddělení implementace strategie ITI)

SMS ČR: JUDr. Stanislav Polčák (předseda), Ing. Radim Sršeň (místopředseda); Mgr. Tomáš Chmela (starosta města Slavičín), Mgr. Gustav Charouzek (analytik)

NS MAS ČR: Ing. Jiří Krist (předseda), Jana Kuthanová (místopředsedkyně), Mgr. Petr Čáp (výkonný ředitel)

ČBK: Mons. Josef Nuzík (pomocný biskup olomoucký), PhDr. Miloslava Váňová (Odbor evropských fondů), Eva Schönherrová (Odbor evropských fondů)

Hosté:

MMR: Ing. Lenka Kriegischová (vedoucí Oddělení Implementace integrovaných nástrojů, Odbor řízení operačních programů)

MPSV: Mgr. Martina Štěpánková, MPA (náměstkyně pro řízení sekce evropských fondů a mezinárodní spolupráci)

MK: Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D. (náměstek pro řízení sekce kulturního dědictví a příspěvkových organizací)

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska: Bc. Libor Honzárek (předseda)

Omluveni:

SMO ČR: Mgr. Radka Vladyková (výkonná ředitelka Kanceláře SMO ČR)

MMR: Ing. arch. Daniela Grabmüllerová, MBA, Ph.D. (náměstkyně pro řízení sekce koordinace evropských fondů a mezinárodních vztahů)

Ing. Marian Piecha, Ph.D., LL.M. (náměstek pro řízení sekce fondů Evropské unie)

Jednání zahájila v 15:30 hod. a poté řídila Ing. Veronika Vrecionová, předsedkyně SPOV ČR.

Program:

- 1) Kontrola závěrů posledního setkání územních partnerů 27. 8. 2020 v Poděbradech
- 2) Příprava programovacího období 2021+
- 3) Příprava Integrovaného regionálního operačního programu
- 4) Regenerace městských/vesnických památkových rezervací a zón
- 5) Příprava OP Zaměstnanost+
- 6) Příprava OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
- 7) Diskuse, různé

Ad. 1 Kontrola závěrů posledního setkání územních partnerů 27. 8. 2020 v Poděbradech

Mgr. Gustav Charouzek za Sdružení místních samospráv ČR informoval o průběhu setkání územních partnerů 27. - 28. 8. 2020 v Poděbradech. Zápis bude rozeslán mailem v nejbližších dnech.

Proběhla kontrola závěrů ze zmiňovaného jednání. Mezi závěry bylo:

- rozeslání dopisů na MF ČR ohledně financování nového PO a jednotlivých OP;
- rozeslání dopisů na členy vlády s prosbou o seznámení s architekturou nového PO;
- zaslání dopisu k projektu REACT EU s požadavkem zařazení sociální oblasti do tohoto fondu. Zde šlo o společný dopis, který podepsalo SMO, SMS, BK a NS MAS;

Všichni územní partneři rozeslali své dopisy. Na dopisy reagovalo pouze MF s tím, že ještě nemají nastaveno financování nového PO a s tímto zdůvodněním odmítly i schůzku s ÚP.

Posledním úkolem bylo uspořádáním dalšího setkání ÚP ve Žďáru nad Sázavou a pozvání zástupců relevantních ministerstev. I tento úkol byl splněn.

Další řízení jednání převzal Ing. arch. Jan Florian, místopředseda SPOV ČR.

Ad. 2 Příprava programovacího období 2021+

Ing. arch. Daniela Grabmüllerová, MBA, Ph.D., náměstkyně ministryně pro místní rozvoj pro řízení sekce koordinace evropských fondů a mezinárodních vztahů, se z jednání z důvodů účasti na jednání Ústředního krizového štábu omluvila; poslala však krátkou prezentaci, obsahující věcné a finanční rámce podpory z Evropských fondů v období 2021-2027, která je přílohou tohoto záznamu.

Ing. arch. Florian informoval o tom, že zástupci ministerstva financí se jak v úrovni náměstka ministryně financí Ing. Karla Tylla, tak ředitelky odboru Národní fond Ing. Veroniky Ondráčkové omluvili. Pokud jde o spolufinancování projektů, podporovaných z fondů EU v období 2001-2007, je podle mailu ředitelky Ondráčkové příslušný materiál rozpracován. Zatím není dokončena diskuse ani uvnitř MF. Ministerstvo předpokládá, že vnější připomínkové řízení bude zahájeno během listopadu.

K dotazu Ing. arch. Floriana, zda existuje nový model rozdělení alokace pro ČR mezi operační programy (oproti modelu MMR ze září 2019), který by zohlednil závěry zasedání Evropské rady z července 2020, odpověděla Ing. Lenka Kriegischová, vedoucí Oddělení Implementace integrovaných nástrojů Odboru řízení operačních programů MMR, že v tuto chvíli nejsou žádná nová oficiální čísla, je to řešeno na úrovni vedení jednotlivých resortů s NOK.

Mgr. Martina Štěpánková, MPA, náměstkyně ministryně práce sociálních věcí pro řízení sekce evropských fondů a mezinárodní spolupráci, v této souvislosti informovala o tom, že návrhy operačních programů mají být předloženy vládě do 15. října 2020^{*)}. V rámci zkráceného připomínkového řízení bude možné tyto návrhy připomínkovat.

^{*)}Vláda usnesením ze dne 27. července 2020 č. 815 o zprávě o výsledcích mimořádného jednání Evropské rady, které se konalo ve dnech 17. – 21. července 2020 v bodě II/4 uložila s odkazem na usnesení vlády č. 94 ze 4. února 2019 ministryni pro místní rozvoj předložit vládě do 15. října 2020 návrh Dohody o partnerství pro období let 2021 - 2027, návrhy operačních programů na období let 2021 - 2027 včetně finanční alokace pro jednotlivé programy a současně také návrh Pravidel pro zajištění efektivního řízení a koordinace naplňování cílů Dohody o partnerství 2021 - 2027 a určit odpovídající orgány implementace.

Ad. 3 Příprava Integrovaného regionálního operačního programu

Prezentace Ing. Lenky Kriegischové, zaměřená na aktuální podobu Integrovaného regionálního operačního programu, je uvedena v příloze záznamu.

Po diskusi přijali zástupci územních partnerů toto usnesení:

Územní partneři žádají MMR o zařazení Indikativního seznamu národních kulturních památek do specifického cíle 4.4. v rámci IROP 2.

Pro: zástupci SMO ČR, SMS ČR, SPOV ČR, NS MAS ČR a ČBK

Zdržel se hlasování: zástupce AK ČR

Zařazení Indikativního seznamu národních kulturních památek do specifických cílů IROP 2 podpořil také přítomný náměstek ministra kultury Ing. Vlastislav Ouroda, Ph.D.

Ad. 4 Regenerace městských/vesnických památkových rezervací a zón

Ing. arch. Jan Florian přivítal k tématu kulturního dědictví a památkových rezervací a zón Ing. Vlastislava Ourodu, Ph.D., náměstka ministra kultury pro řízení sekce kulturního dědictví a příspěvkových organizací.

Představil také Bc. Libora Honzárka, předsedu Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Toto sdružení vzniklo v roce 1990, má nyní 209 členů, z toho 199 obcí, měst a městských částí. Tak jako Spolek pro obnovu venkova vznikl na podporu Programu obnovy venkova, jeho hlavní náplní je realizace Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, schválený usnesením vlády č. 209 ze dne 25. března 1992 (zatím bez evropské podpory). Jeho základem bylo schválení vlastní strategie/programu regenerace, podobně jako je strategie CLLD jednotlivých místních akčních skupin u LEADERu.

Ing. arch. Florian uvedl, že Spolek pro obnovu venkova podporuje regeneraci městských památkových rezervací a městských památkových zón v rámci CLLD. Zejména malá venkovská města se dostávají do pozornosti Evropských institucí (viz memoranda Evropského venkovského parlamentu). V ČR jsou obecně jejich historická jádra dlouhodobě investičně poddimenzovaná. Netýká se to jen památek, ale také parkování, péče o bytový fond, využití prázdných objektů, zeleně či cílené podpory podnikání v historických centrech.

Dosud uvažovaný finanční objem podpor z Evropských fondů pro CLLD a IROP je z tohoto hlediska nedostatečný. Řešením potřebného navýšení pro malá venkovská města by mohlo být např. ve zvýšení vlastního financování v přechodových a více rozvinutých regionech o 5 %.

Spolek pro obnovu venkova ČR dlouhodobě podporuje zvyšování vlastního podílu obcí za předpokladu paralelního zvýšení jejich podílu na rozpočtovém určení daní.

Konkrétní návrhy předložil SPOV ČR na setkání územních partnerů v Poděbradech. Po tam proběhlé diskusi se omezil jen na spolufinancování investic v přechodových a více rozvinutých regionech. Návrh do diskuse je obsažen v papírových verzích prezentace, připravené pro řízení jednání. Jeho text by mohl mít např. toto znění:

"Do spolufinancování investic zapojit příjemce dotací (stát, je-li sám příjemcem dotace, kraje, obce nebo podnikatelé) tak, aby podíl uznatelných nákladů příjemce činil:

- a) 15 % v případě méně rozvinutých regionů;
- b) 35 % v případě přechodových regionů;
- c) 65 % v případě více rozvinutých regionů a

20 % v případě environmentálních, klimatických a jiných závazků hospodaření v krajině vč. realizace územních systémů ekologické stability (ÚSES), v případě podpory pro evropské inovační partnerství a pro iniciativu LEADER, programy Interreg a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a zón."

Aby byly odstraněny tvrdosti, kdy by měl např. Kraj Vysočina stejný podíl spolufinancování jako Jihomoravský kraj jen proto, že jsou ve stejném NUTS II Jihovýchod, bude nutné provést na úrovni menších území, vymezených podle působnosti vhodných územních celků – např. místní akční skupiny, spádového území obce s rozšířenou působností (vyhl. č. 346/2020 Sb.) nebo obce s pověřeným obecním úřadem (vyhl. č. 345/2020 Sb.) finanční analýzu příjmů na obyvatele s cílem rozdělit je podle příjmů na obyvatele obdobně jako u NUTS II podle HDP. Základem může být analýza Technické univerzity v Liberci, prováděná v rámci aplikovaného výzkumu v oblasti regionálního rozvoje. Disponuje daty o příjmech v podrobnějším členění z České správy sociálního zabezpečení (má k dispozici data o aktuálních příjmech a důchodech) a úřadů práce, než vykazuje běžná statistika a navíc s těmito daty už více než rok pracuje.

Diskuse nebyla uzavřena přijetím společného stanoviska.

Ad. 5 Příprava OP Zaměstnanost+

Mgr. Martina Štěpánková, MPA, náměstkyně pro řízení sekce evropských fondů a mezinárodní spolupráci krátce uvedla postup prací na OP Zaměstnanost+ a jeho finančním zabezpečení. Objem prostředků je snižován nejen na evropské, ale i národní úrovni.

Územní partneři se shodují v tom, že snižování prostředků z Evropského sociálního fondu, využitelných na sociální služby v OP Zaměstnanost+, ohrožuje cíle vlády v této oblasti.

Ing. Krist, předseda NS MAS, uvedl, že zatím se počítá se zahrnutím 80 MAS, které by mohly čerpat z tohoto OP. Jejich výběr by měl být proveden v rámci hodnocení akčních plánů jednotlivých MAS s cílem podpory nejlepších projektů.

Ing. Erich Beneš, ředitel Útvaru koordinace evropských projektů města Plzeň, požádal o vysvětlení nezařazení ITI mezi spolupracující integrované nástroje v OP Zaměstnanost+. Náměstkyně to zdůvodnila nedostatkem peněz. Připustila ale, že chtějí spolupracovat s ITI na konkrétních integrovaných řešeních a že jsou ochotni za určitých podmínek alokovat v programu peníze pro konkrétní projekty ITI. Na dohodnutí konkrétních podmínek bude uspořádána schůzka (videokonference) za účasti pracovišť ITI, která mají zájem spolupracovat s OPZ. Schůzku zajistí SMO ČR nebo některé z pracovišť ITI.

Ing. arch. Jan Florian, místopředseda SPOV ČR, uvedl potřebu koncentrace omezených prostředků do nejchudších oblastí s požadavkem na integrovaná řešení, ve kterých hrají roli výchova v rodině, základní škola, další vzdělávání a nástup do zaměstnání, návyky, dluhy, vlivy okolí, podpora pracovních příležitostí včetně péče o krajinu a zeleň a bydlení sociálně vyloučených.

Diskuse byla uzavřena tak, že jednotliví územní partneři se budou moci vyjádřit až po předložení konkrétních návrhů OP k připomínkám před jejich projednáním ve vládě v říjnu t.r.

Ad. 6 Příprava OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

Ing. Marian Piecha, Ph.D., LL.M., náměstek ministra průmyslu a obchodu pro řízení sekce fondů Evropské unie se z důvodů zhoršující se epidemiologické situací v pondělí dopoledne omluvil, vyjádřil však připravenost zúčastnit se on-line platformy. To se již nepodařilo zajistit.

Ing. Jiří Krist, předseda Národní sítě MAS ČR, informoval o tom, že na jednání MPO a NS MAS dne 11. 9. 2020 došlo k dohodě o věcné podobě CLLD v OP TAK. Tématem projektů, vybíraných a zpracovaných s pomocí MAS bude modernizace a inovace technologií v MSP, s prvky Průmyslu 4.0, míra podpory 50%, celkové uznatelné výdaje projektu 2 mil. Kč, celkový objem aktivity 1 mld. Kč. Během října MPO upřesní dikci příslušné pasáže v návrhu programového dokumentu OP TAK.

Ing. arch. Jan Florian poslal po setkání územních partnerů náměstkovi Ing. Piechovi otázky, které jsou spolu s jeho odpověďmi zahrnuty do tohoto záznamu:

1) Jste spokojen s finanční alokací pro OP TAK? Víte už, jaká bude?

Tak jako v případě všech ostatních programů konečnou finanční alokaci OP TAK neznáme, v tomto ohledu přetrvává značná nejistota odhadovaná v řádu až vyšších desítek procent. Příprava návrhu programového dokumentu vycházela z pracovního předpokladu dostupnosti finanční alokace 100 mld. Kč, nicméně poslední vývoj naznačuje spíše výrazně nižší částku. Zároveň je však třeba zohlednit pravděpodobnou paralelní dostupnost dalších nových potenciálně komplementárních programů, které jsou ve svých důsledcích rovněž zaměřeny na podporu ekonomiky. Klíčové tak nebude ani tak velikost dostupné finanční alokace, jako spíše schopnost ji na národní úrovni účelně využít. Mezi hlavní předpoklady k dosažení tohoto cíle tak patří nejen nezbytná projektová připravenost na straně potenciálních příjemců a její způsobilost, ale také administrativní kapacita odpovídající dosud ne zcela jednoznačně definované budoucí potřebě.

2) MASy počítají s animací potřeb podpory podnikání, od Vašeho resortu očekávají zajištění celého procesu podpory podnikání na venkově. Myslíte si, že v rámci resortu utvoříte takové administrativní podmínky, aby podpora byla skutečně efektivní? Jaká specifika, pokud jde o venkov, vidíte a jaké budou hlavní aktivity resortu ve prospěch podnikání na venkově? Co uděláte v tomto kontextu v oblasti digitalizace a vysokorychlostních internetových sítí?

Především platí, že MPO dlouhodobě nepodporuje podmínění podpory podnikání nějakou demograficky orientovanou územní kategorizací (s výjimkou strukturálně postižených regionů), vycházíme vždy především ze základního principu existence jednotného tržního prostředí. Zároveň jsme však pro nadcházející programové období připraveni využít místních znalostí a zkušenosti soustavy MAS k aktivaci zejména prvožadatelů o dotaci z řad venkovských MSP. Administrace takto iniciovaného velkého množství malých podnikatelských projektů v oblasti inovativních technologií (vč. jejich digitalizace a modernizace podnikových informačních systémů) však zároveň nezbytně vyžaduje aktivní zapojení MAS do vlastního procesu hodnocení. V tomto smyslu jsme připraveni poskytnout MAS a jejím pracovníkům odpovídající metodickou, školitelskou a kontrolní součinnost, a na jejím základě převzít konečnou finanční odpovědnost za implementaci podpory. Podpora pokrytí vysokorychlostním internetem bude i nadále probíhat celoplošně prostřednictvím poskytovatelů těchto služeb, a to na základě pravidelného mapování.

3) Zaměříte se také na podporu podnikání v péči o krajinu a zeleň a využívání těchto aktivit pro získání pracovních příležitostí osob z řad sociálně vyloučených? Spolupracujete v tomto směru s MPSV a MŽP?

Přímou podporu v této oblasti neplánujeme.

4) Jak budete řešit přechodné období – od „koronavirových“ programů ke standardní podpoře podnikání?

S ohledem na vysokou nejistotu budoucího pandemického vývoje a jeho dopadu na ekonomiku nelze na tuto otázku jednoznačně odpovědět. Předpokládáme diskuzi o menším důrazu na plánování podpory podle dosavadních dlouhodobých strategií, jejichž předpoklady již nemusí plně platit, a spíše se zaměřit na zajištění větší flexibility krátkodobějšího rozhodování a s tím spojené zjednodušené administrace podpory.

Ad. 7 Diskuse, různé

Evropská komise zřídila na období 2021–2030 tzv. Modernizační fond (dále jen „MODFOND“), který umožní investice do modernizace energetických systémů a zlepšení energetické účinnosti. Čerpá prostředky zejména z prodeje emisních povolenek. Implementací tohoto finančního nástroje v podmínkách České republiky byl pověřen Státní fond životního prostředí České republiky.

Evropská rada a Evropský parlament mají zcela odlišné názory, jak má MODFOND vypadat. Komise je spíše na straně parlamentu. Tento týden byl zahájen tzv. dialog těchto institucí.

Na národní úrovni zahájili jednání se SFŽP o využití tohoto fondu jednotliví územní partneři:

- AK ČR již měla bilaterální jednání – kraje a SFŽP,
- SMO ČR toto jednání připravuje,
- dle informací AK ČR a NS MAS ČR je počítáno v případě projektů do 5 mil Kč se zjednodušením procedury žádostí.

Byla diskutována také základní logika a obsah nástroje pro využití a odolnost (Recovery and Resilience Facility, dále jen „RRF“). Evropská podpora je poskytována na základě dobrovolné žádosti dotčeného členského státu. Každý členský stát rozhodne, zda je opatření na úrovni Unie nezbytné, s ohledem na možnosti, které jsou k dispozici na vnitrostátních, regionálních nebo místních úrovních.

Usnesení územních partnerů:

Územní partneři žádají MMR, MŽP a SFŽP, aby při přípravě a realizaci MODFONDU a RRF byl uplatněn princip partnerství a zakotvena jejich územní dimenze.

Pro: zástupci AK ČR, SMO ČR, SMS ČR, SPOV ČR, NS MAS ČR a ČBK

Mezi účastníky setkání partnerů bylo dohodnuto, že příští setkání a předsednictví zajistí Národní síť MAS ČR. Na setkání přizve představitele sekce regionálního rozvoje MMR.

Jednání bylo ukončeno v 18:30 hodin.

Zapsal:

V Praze dne 30. září 2020

Ing. arch. Jan Florian, místopředseda SPOV ČR

Přílohy:

- Setkání územních partnerů, Žďár n. S. 21. září 2020 – prezentace Ing. arch. Grabmüllerové
- Setkání územních partnerů, Žďár n. S. 21. září 2020 – prezentace Ing. Kriegischové